

Danmarks Skolebibliotekarforenings Børnebogspris 2003

Motivering

Danmarks Skolebibliotekarforenings Børnebogspris 2003 tildeles forfatteren *Lene Kaaberbøl* for romanerne om *Skammerens børn*, der – foreløbigt – omfatter *Skammerens datter* (2000), *Skammertegnet* (2001) og *Slangens gave* (2002). Alle bøger er udkommet på Forlaget Forum. Et fjerde afsluttende bind i serien – “*Skammerkrigen*” – udkommer i efteråret 2003.

Lene Kaaberbøls romaner er fantastiske fortællinger, hvor læseren møder en mytisk verden uden forbindelse til en realverden, der svarer til læserens. Mødet mellem realitet og magi finder sted i hovedpersonens karakter. I “Skammer-serien” er hovedpersonen Dina i stand til at se ind i folks sjæl og få dem til at skamme sig, og det er både et farligt og grænseoverskridende talent at have i det middelalderlignende feudalsamfund, hun lever i. Men selv om Dina har overnaturlige evner, og selv om hun lever i en verden, hvor det er nødvendigt at kæmpe mod drager, er hun også en almindelig pige med almindelige problemer af helt nutidig karakter. Dinas forældre bor ikke sammen, og pigen savner en far. Hun leder efter sin identitet og er i tvivl om sine fremtidsmuligheder, og især det særlige talent, som hun er givet, har hun svært ved at forlige sig med. Således er hun også en pubertetspige med ambivalente følelser, og hun begår ind imellem dumheder, som f.eks. en eventyrhelt aldrig ville begå.

Lene Kaaberbøls eminente fortælle-talent viser sig bl.a. i den måde, hun beskriver begivenheder og steder på. Det er så præcist malende og rammende, at læseren fornemmer, at han/hun er midt i begivenhederne, man lever med i personernes trængsler, tvivl og gru.

Lene Kaaberbøl folder en spændende fortælling ud om kampen mod ondskab, mod vold og magi – en kamp på liv eller død. Fortællingerne viser også, at sammenhold er et godt våben mod vold, tyranni og despoti, der er symboliseret ved den onde Drakan – den skamløse – der misbruger skammerens gave til at forstærke sin egen magt.

Skammerens Datter – Dina på 10 – opdager, at hun har arvet sin mors evne til at se igennem folk og få dem til at skamme sig. Dina opfatter sine evner som en forbandelse, fordi hun er anderledes og opfattes som en slags heks ligesom moderen.

I *Skammertegnet* skifter synsvinklen mellem Dina og hendes bror Davin, og det er en af romanens styrker, at læsere af begge køn har identifikationsmodeller. Romanen fortæller bl.a., at en beslutning altid vil få konsekvenser, men også at den eneste udvej i kampen mod tyranni er sammenhold og solidaritet.

I tredje bog *Slangens Gave* møder vi Dinas far, Sezuan, en sortemester, der har den ikke altid gode evne at kunne besnære andre mennesker. Dina bliver pludselig et barn i klemme mellem en mor og en far. Kampen mellem det gode og det onde fortsætter med ufattelig spænding og intensitet. Handlingen i denne roman er flyttet fra det store scenario og over i den enkelte person.

Lene Kaaberbøl beskæftiger sig i romanerne med etik og moral på en intens og ligefrem måde. Gennem Dinas mor peger forfatteren gang på gang på eviggyldige menneskelige moralbegreber – hun bruger sine skammerevner, men kun når det er tvingende nødvendigt. Det er vigtigt for hende at fortælle, at hvis vi mister de etiske og moralske begreber, er vi som kultur meget dårligt stillet. Tyranni og ondskab er menneskelige egenskaber, som desværre også trives i nutiden.

Den fantastiske fortælling kan siges at være eventyrenes arvtager. I genren findes “det fantastiske rum”, hvor børn ved mere, kan mere og ser mere, end de voksne gør – og der er masser af stof at tage op i undervisningsøjemed, men først og fremmest er Skammer-bøgerne spændende, velskrevne og går lige ind hos læseren.

Lene Kaaberbøls bøger er solgt til 15 lande (senest til USA), forfatteren har selv oversat Skammer-serien til engelsk.

Prisudvalget ser Skammer-serien som en fornem indsats for læsningen og litteraturformidlingen i skolen. Børn og unge sluger serien og håber på mere. Sådanne (danske) bøger har vi brug for på skolebiblioteket.

Børnebogsprisudvalget håber, at valget af *Lene Kaaberbøl* vil medvirke til, at formidlingen af den fantastiske børne- og ungdomslitteratur fortsat vil have en fremtrædende plads i såvel skolen som i den øvrige del af kulturlivet i Danmark.